

SURİYE GÜNDEMİ

18 Ocak 2026 Sonrası
Sahadaki Yeni Dengeler

EDİTÖR

Prof. Dr. Selma YEL

Anahtar Parti Genel Başkan Yardımcısı
Türk Dünyası ve Uluslararası İlişkiler Başkanı

Muhammed Ali TİRYAKİOĞLU

Anahtar Parti Genel Başkan Danışmanı

Dizgi ve Mizanpaj;

Ufuk Gedikbaş

Türk Dünyası ve Uluslararası İlişkiler Başkan Yardımcısı

A
PARTİ

ANAHTAR PARTİ
TÜRK DÜNYASI
ve **ULUSLARARASI**
İLİŞKİLER BAŞKANLIĞI

ÖZET

18 Ocak 2026'da Rakka–Tabka hattında ilan edilen ateşkes, Suriye'nin kuzeyinde ABD ve müttefikleri tarafından YPG/SDG üzerinden yürütülen ayrılıkçı projenin Akdeniz'e uzanma hedefinin ciddi biçimde sekteye uğradığını göstermekte; ancak tehdidin tamamen ortadan kalktığına işaret etmemektedir. Fırat'ın batısında Arap aşiretlerinin sahaya inmesiyle yaşanan çözülme, yerel iradeye dayanmayan ve dış destekle ayakta duran yapıların ne denli kırılgan olduğunu ortaya koyarken, Türkiye açısından sınır güvenliği ve bölgesel denge bakımından önemli bir fırsat penceresi de açmaktadır. Buna karşın tarihsel tecrübe, bu tür yapıların isim ve format değiştirerek yeniden üretilebildiğini göstermekte; dolayısıyla Türkiye'nin süreci yalnızca izleyen değil, yönlendiren ve kurucu bir stratejiyle ele almasını zorunlu kılmaktadır. Suriye'de yeni yönetimin 6 Mayıs gibi Türkiye karşıtlığını besleyen sembolleri kaldırması olumlu ancak yetersizdir; kalıcı barış sembollerle değil, hakların anayasal ve bağlayıcı güvence altına alınmasıyla mümkündür. Bu bağlamda, Suriye'nin asli unsurlarından biri olan Türkmenlerin kimlik, dil (Türkçe), eğitim ve siyasal temsil hakları güvence altına alınmadan ne üniter Suriye savunulabilir ne de kalıcı istikrar tesis edilebilir. Anahtar Parti olarak yaklaşımımız nettir: Üniter Suriye, terörsüz sınır hattı, Akdeniz'e kapalı PKK/YPG koridoru, Türkmenlerin eşit yurttaşlığı ve Türkiye merkezli bölgesel denge temel ilkelerimizdir. Ayrıca meşru Şara Hükümeti ile YPG/SDG arasında hazırlanan taslak metinde yer alan "Suriye kökenli olmayan örgüt mensuplarının sınır dışı edilmesi" hükmü çerçevesinde, sözde silah bırakarak Suriye'ye geçen terör unsurlarının Türkiye'ye iadesi konusunda kararlı adımlar atılmalıdır. Tarihsel gerçeklik açıktır: **Sahada bedel ödeyenin, masada hakkı olur;** Suriye'nin geleceği de ancak adalet, eşitlik ve kapsayıcılık temelinde inşa edilebilir.

GİRİŞ

Suriye iç savaşının on beşinci yılına girilirken, ülkenin kuzeyinde yaşanan askerî ve siyasî gelişmeler yalnızca Suriye'nin iç dengelerini değil, **Türkiye'nin sınır güvenliğini, bölgesel istikrarı ve Doğu Akdeniz jeopolitiğini** de doğrudan etkilemeye başlamıştır.

Bu bağlamda **18 Ocak 2026 tarihinde**, Suriye Ordusu ile **ABD destekli ayrılıkçı yapılar** arasında **Rakka–Tabka hattında ilan edilen ateşkes**, sahadaki güç ilişkilerinde önemli bir kırılma yaratmıştır.

Söz konusu ateşkes, ilk bakışta çatışmaları durdurmaya yönelik teknik bir düzenleme gibi görünse de, gerçekte **PKK/YPG merkezli yapının Akdeniz'e uzanma stratejisinin ciddi biçimde sekteye uğradığını** göstermektedir. Ancak bu gelişme, tehdidin tamamen ortadan kalktığı anlamına gelmemekte; aksine sürecin **dikkatle yönetilmediği takdirde yeni riskler üretebileceğine** işaret etmektedir.

1. YPG ve SDG'nin Niteliği ve Hedefi

Suriye'nin kuzeyinde faaliyet gösteren ayrılıkçı YPG (**Halk Savunma Birlikleri**), PKK'nın Suriye'deki silahlı uzantısıdır. Bu yapının uluslararası alanda meşrulaştırılması amacıyla oluşturulan ayrılıkçı SDG (**Suriye Demokratik Güçleri**) ise, YPG'nin omurgasını oluşturduğu ve ABD tarafından askerî, lojistik ve siyasî olarak desteklenen bir şemsiye yapılanmadır.

Bu yapıların **stratejik hedefi**, ABD ve İsrail destekli Suriye'nin kuzeyinde **etnik temelli ayrılıkçı bir oluşum kurmak** ve bu oluşumu **Fırat hattı üzerinden Akdeniz'e ulaştırmaktır**. Akdeniz'e erişim, yalnızca sembolik bir hedef değil; enerji, ticaret ve uluslararası meşruiyet açısından kritik bir aşamadır.

2. Fırat'ın Doğusu ve Batısı: Coğrafyanın Anlamı

Fırat'ın doğusu, Haseke–Kamışlı–Deyrizor hattını kapsamakta olup, ABD askerî varlığının ve YPG/SDG kontrolünün yoğunlaştığı bölgedir. **Fırat'ın batısı** ise Rakka–Tabka–Menbiç hattını içermektedir. Bu ikinci bölge, **Türkiye açısından stratejik bir kırmızıçizgi** niteliğindedir. Çünkü Fırat'ın batısında kalıcı bir YPG/SDG varlığı; Türkiye'nin **Şanlıurfa, Gaziantep ve Kilis hattındaki sınır güvenliğini**, Suriye'nin kuzeyinde **PKK/YPG koridorunun Akdeniz'e açılmasını**, doğrudan tehdit etmektedir.

3. Rakka–Tabka Hattındaki Çözülme

Arap aşiretlerinin birleşerek sahaya inmesiyle birlikte, ABD ve İsrail destekli YPG/SDG'nin Fırat'ın batısındaki hâkimiyeti **ciddi bir çözülme sürecine girmiştir**. Özellikle; **Petrol sahalarının kaybı, Tabka Barajı'nın kontrolünün zayıflaması, Rakka hattındaki askerî ve lojistik üstünlüğün kırılması**, bu yapının **askerî tutunma gücünü ve sahadaki meşruiyet iddiasını büyük ölçüde sona erdirmiştir**.

Bu gelişme son derece önemli olup basit bir taktik geri çekilmeden ziyade; **yerel halk iradesine dayanmayan, dış destekle ayakta duran bir yapının ne kadar kolay ve hızlı çözülüşünü** ifade etmektedir.

4. Ateşkesin Anlamı ve Sınırları

18 Ocak 2026 ateşkesi daha önce ifade edildiği üzere YPG/SDG'nin **Akdeniz hayaline darbe vurmuştur**, ancak bu yapıların **tasfiye edildiği** anlamına gelmemektedir. Tarihsel tecrübe göstermektedir ki, bu tür yapılar; isim değiştirerek, yeni siyasî formatlar üreterek, uluslararası destek mekanizmalarını yeniden devreye sokarak, faaliyetlerini sürdürme eğilimindedir. Bu nedenle **Türkiye'nin sahayı yalnızca izleyen değil, yönlendiren ve sonuç alıcı bir stratejiyle ele alması** hayati önem taşımaktadır.

Suriye'de Son Güncel Durum Haritası

(YPG/SDG unsurlarının sıkıştığı bölgeler)

5. Ahmed Şara Yönetimi ve Türkiye'ye Yönelik Olumlu Değişim Adımları

Suriye'de yeni yönetimin, Beşar Esad döneminde resmî tatil olan **6 Mayıs "Şehitler Günü"nü tatil olmaktan çıkarması**, geçiş süreci açısından **doğru ve tansiyonu düşürücü bir adımdır**.

6 Mayıs 1916, Osmanlı Devleti'nin vatana ihanet suçundan yargıladığı Arap milliyetçilerinin idam edildiği gündür. Türkiye'de de tarihçiler arasında oldukça sık tartışılan konulardan birisidir. Bu tarihin uzun yıllar resmî tatil olarak sürdürülmesi, Suriye toplumunda **Türkiye karşıtlığını ve tarihsel ayrışmayı besleyen bir sembole** dönüşmüştür. Ancak **sembollerin değiştirilmesi tek başına yeterli değildir**. Eğitim sisteminde müfredatın da Türklere yönelik nefret kusan anlatımlarının temizlenmesi gereklidir.

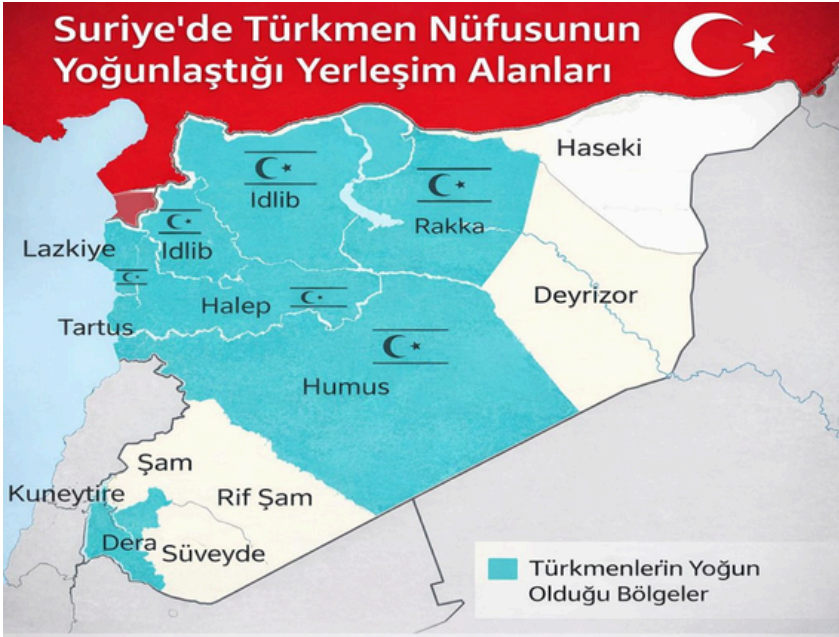
Falih Rıfkı Atay, Zeytin Dağı' anı kitabında **I. Dünya Savaşı sırasında Suriye-Filistin Cephesi'nde Dördüncü Ordu (4. Ordu) Kumandanı olan Cemal Paşa'nın** bölgedeki yönetimini **sert, buyurgan, yer yer aşağılayıcı ve baskıcı** olduğunu ifade ile eleştirir. **Arap toplumuna yaklaşımın çoğu zaman tepeden bakan, merkeziyetçi ve güvenlikçi** olduğunu vurgular. İdamlar, sürgünler ve istibdat uygulamalarının **Arap kamuoyunda Osmanlı karşıtlığını derinleştirdiğini** yazar. Cemal Paşa'nın **"askerî disiplin adına"** uyguladığı yöntemlerin, **siyasal meşruiyeti zayıflattığını** ve Arap milliyetçiliğini **beslediğini** belirtir.

Atay, Cemal Paşa'yı yalnızca **"zulmeden bir figür"** olarak çizmez; **Devleti kurtarma niyeti ile uygulamaların yıkıcı sonuçları** arasındaki çelişkiyi gösterir. Yani eleştirisi **kişisel değil, siyasal-idari bir muhasebedir**. Tarihi açıdan **Zeytinyağı**, Osmanlı'nın Arap coğrafyasında **neden kalıcı bir kopuş yaşadığını** içeriden anlatan en çarpıcı tanıklıklardan biridir. 6 Mayıs 1916 idamları gibi olayların **nasıl bir hafıza ve sembol siyaseti** ürettiğini anlamak için temel bir kaynaktır.

Özetle Falih Rifkî Atay, **Zeytindağı'nda** Cemal Paşa'nın Araplara yönelik yönetimini **ağır biçimde eleştirir**; bunu da **Osmanlı'nın Arap dünyasında neden kaybettiğini** göstermek için yapar. Mehmet Akif Ersoy da anılarında buna fazlasıyla yer vermiştir. Ayrıca Fransız istihbaratının da iş birliğini kabul etmeyen Arpa aydınlarını, Osmanlı istihbaratının eline geçmesi sağlanan sahte mektuplarda iş birliği içindeymiş gibi gösterdiği bilinmektedir. Bugün Suriye bağlamında "semboller-adalet" tartışmasını okurken bu metin hâlâ öğreticidir.

6. İhmal Edilen Türkmen Meselesi

Irak'ta yapılan hatanın tekrarı yapılarak Suriye'nin **asli unsurlarından biri olan Türkmenlerin**; kimliği, dili (Türkçe), eğitim, siyasi temsil hakları hâlen **anayasal ve kurumsal güvenceye kavuşmamıştır**. Türkiye Suriye sahasında askerî ve siyasî bedel ödemeye devam ederken, Türkmenlerin "sessiz müttefik" konumuna indirgenmesi **ne adil ne de sürdürülebilirdir**. Üniter bir Suriye savunuluyorsa, bu yapı içinde Türkmenlerin **eşit ve görünür yurttaşlar olarak tanınması** zorunludur.

ANAHTAR PARTİ OLARAK NE SÖYLEMELİYİZ*

1. Anahtar Parti Olarak Tehdidi Doğru Okuyoruz ve diyoruz ki: Suriye'nin kuzeyinde **YPG / SDG** üzerinden yürütülen proje, yalnızca bir iç savaş dinamiği değil; **Türkiye'nin sınır güvenliğini, üniter Suriye yapısını ve Doğu Akdeniz dengelerini hedef alan çok katmanlı bir ABD-İsrail -Fransa bölgesel projesidir.** Bu yapı gerilese de **tasfiye edilememiştir.** Çünkü Türkiye'de de defaten görüldüğü üzere isim değiştirir, format değiştirir; ama **amaç değişmez** Türkiye'nin ilk zaafında yeniden ortaya çıkar.

2. Doğru Adımı Teslim Ediyoruz, Ama Yetmez -Daha İyisi Mümkün Diyoruz.

Rakka-Tabka hattında YPG/SDG'nin gerilemesi, **Türkiye açısından olumlu bir gelişmedir.**

Bu durum, PKK/YPG koridorunun **Akdeniz'e açılmasını engelleyen stratejik bir kırılmadır.** Ayrıca Mustafa Kemal'in "Hattı müdafaa yoktur sathı müdafaa vardır" sözüne istinaden tehditleri sınırlarımızda değil yaşam alanımızda karşılama fırsatı da sunmaktadır. Ancak Anahtar Parti olarak şunu açıkça söylememiz isabetli olabilir. **Bu gelişme yeterli değildir.** Çünkü saha sahipsiz bırakılırsa, tehdit yeniden üretilir, mevcut kazanımlar yok olur.

3. Sembolle Değil, Hukukla Barış Kurulur

Suriye'de yeni yönetimin, 6 Mayıs "Şehitler Günü" gibi Türkiye karşıtlığını besleyen semboller kaldırmasını **doğru ama yetersiz** buluyoruz. Kalıcı barış; sembollerin değil, **hakların anayasal ve bağlayıcı güvenceye alınmasıyla** mümkündür.

4. Üstünde durmamız gereken "Türkmenler Görmezden Gelinemez" gerçeğidir.

Anahtar Parti olarak diyoruz ki: Suriye'nin **asli unsurlarından biri olan Türkmenlerin;** kimliği, dili (Türkçe), eğitimi, siyasi temsili **anayasal güvence altına alınmadan,** ne üniter Suriye savunulabilir ne de kalıcı barış kurulabilir.

-Sahada bedel ödeyenin, masada hakkı olur. Türkmenleri "sessiz müttefike indirmek, ne adil ne de sürdürülebilirdir.

5. Türkiye Seyirci Değil, Kurucu Aktör Olmalıdır

Anahtar Parti, Türkiye'nin Suriye sahasında: bekleyen, izleyen, tepkisel davranan bir ülke olmasını kabul etmez. Türkiye; güvenlik kuşağını koruyan, masada belirleyici olan, sahayı hukuka ve adalete bağlayan **kurucu ve yönlendirici aktör** olmalıdır.

6. Anahtar İlkemiz; Suriye yaklaşımında açık olup Üniter Suriye, Terörsüz sınır hattı, Akdeniz'e kapalı PKK/YPG koridoru, Türkmenlerin eşit yurttaşlığı, Türkiye merkezli bölgesel denge. Bir cümleyle ifade edecek olursak.

7. Anahtar İlkemiz; Meşru Şara Hükümeti ve YPG/SDG ayrılıkçı terör örgütü arasında oluşturulan taslak sözleşmede yer alan Suriye kökenli olmayan örgüt mensuplarının sınır dışı edilmesi maddesi uyarınca sözde Türkiye'de silah bıraktığını iddia ederek Suriye'ye geçen örgüt mensuplarının ülkemize iadesi konusunda çalışma yapılmalıdır.

-Anahtar Parti olarak doğruyu teslim ederiz, yanlışlı susarak meşrulaştırmayız. Yetmez; ama anahtar çözümler bizdedir.

SONUÇ

18 Ocak 2026 sonrası ortaya çıkan tablo, Suriye'nin kuzeyinde **yeni bir denge arayışının** başladığını göstermektedir. YPG/SDG'nin Akdeniz'e uzanma stratejisi **ciddi bir darbe almıştır;** ancak tehdit tamamen ortadan kalkmış değildir. Meşru Şara Hükümeti ve YPG/SDG ayrılıkçı terör örgütü arasında oluşturulan taslak sözleşmede yer alan Suriye kökenli olmayan örgüt mensuplarının sınır dışı edilmesi maddesi uyarınca sözde Türkiye'de silah bıraktığını iddia ederek Suriye'ye geçen örgüt mensuplarının ülkemize iadesi konusunda çalışma yapılmalıdır.

Kalıcı istikrar; terör yapılanmalarının yalnızca geriletilmesiyle değil, **adil, kapsayıcı ve bağlayıcı bir siyasal düzenin kurulmasıyla** mümkündür. Bu doğrultuda doğru adımlar teslim edilmeli, eksik kalanlar açıkça dile getirilmeli, Türkmenlerin hakları güvence altına alınmadan kalıcı barışın mümkün olmadığı net biçimde ortaya konulmalıdır.

Tarihi Gerçeklik Şudur ki; Sahada Bedel Ödeyenin, Masada Hakkı Olur. Bu nedenle de **Suriye'nin geleceği, sembollerle değil; adalet, eşitlik ve kapsayıcılıkla inşa edilebilir.**

A
PARTİ

ANAHTAR PARTİ
TÜRK DÜNYASI
ve **ULUSLARARASI**
İLİŞKİLER BAŞKANLIĞI